

electronic, sarcini, chiar și posibilitatea de a organiza evaluarea online. De asemenea trebuie de rezervat timp pentru studiu individual și lucru asupra elaborării unor proiecte individuale sau de grup și organizarea implementării acestora [3, p.30].

Bibliografie:

1. ARMAND DOUCET, DR. DEBORAH NETOLICKY. Thinking about Pedagogy in an Unfolding Pandemic An Independent Report on Approaches to Distance Learning During COVID19 School Closures. Independent Report written to inform the work of Education International and UNESCO, 2020
2. ALMĂȘAN B., DUMITRACHE A, VIȘAN A., GHEORGHEL, M. Lecția de acasă: Ghid practic pentru profesori, 2020
3. CERBUȘCA, P., Învățământul general în mod online: eficacitate și eficiență Analiza a politicilor educaționale în condițiile stării de urgență. Chișinău, 2020
4. Schools of the future: Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution
5. Republica Moldova în PISA 2018. Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare, 2018

Resurse internet

6. <https://www.weforum.org/reports/schools-of-the-future-defining-new-models-of-education-for-the-fourth-industrial-revolution> (vizitat la 28 august 2020)

EVALUAREA ALTERNATIVĂ A MODULELOR LA ALEGERE. METODA PROIECTULUI LA INFORMATICĂ ÎN CICLUL LICEAL

Andriana CERNEI, director I. P. Liceul Teoretic „Vărativ”, Rîșcani,
drd., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, mun. Chișinău, Republica Moldova

<https://orcid.org/0000-0003-1129-7340>

CZU: 373.5.091.27:004

DOI: 10.46727/c.04-05-11-2022.p51-58

Rezumat: Evaluarea reprezintă una dintre cele trei componente operaționale fundamentale a procesului de învățământ, alături de predare și învățare. Aceasta constituie elementul care reglează conexiunea inversă în procesul de predare-învățare-evaluare, anunțând despre eficiența strategiilor și metodelor de predare-învățare alese. Materialul de față propune o trecere în revistă a conceptului de evaluare, subliniază metodele moderne de evaluare la disciplina Informatica propuse în documentele de politici educaționale, dar și detaliază metoda proiectului ca o metodă eficientă de evaluare în cadrul modulelor la alegere în ciclul liceal.

Cuvinte-cheie: cadru didactic, evaluare, calitate în educație, învățământ general, competență, informatica, învățare pe tot parcursul vieții, realizarea experimentelor în științele umaniste.

Abstract: Evaluation is one of the three fundamental operational components of the educational process, along with teaching and learning. This is the element that regulates the reverse connection in the teaching-learning-evaluation process, announcing the effectiveness of the chosen teaching-learning strategies and methods. The present material proposes a review of the evaluation concept, underlines the modern evaluation methods for the Informatics discipline proposed in the educational policy documents, but also details the project method as an effective method of evaluation within the optional modules in the high school cycle.

Keywords: teachers, assessment, quality in education, general education, competence, informatics, lifelong learning, experiments in the humanities.

Codul Educației Republicii Moldova, definește calitatea în învățământ, „*drept ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale ofertanților acestuia, prin care sunt satisfăcute așteptările beneficiarilor în raport cu standardele de calitate*” [1]. Iar calitatea oricărei activități este asigurată și cizelată de procesul de evaluare. Conform „Ciclului Deming” (figura 1), evaluarea, ca act didactic complex, are rolul de a optimiza calitatea activității de predare-învățare, fiind una dintre verigile importante în procesul de asigurare a calității a unei activități.

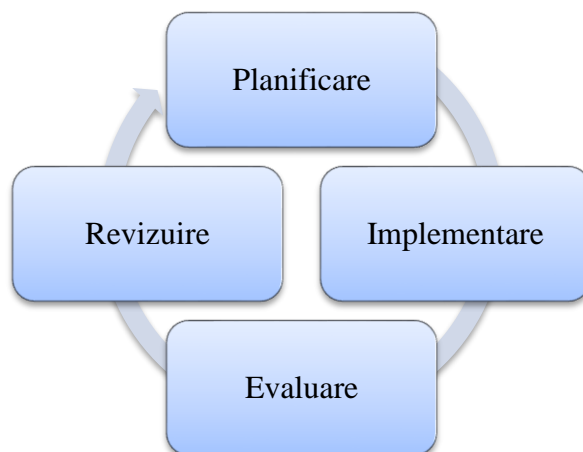

Figura 1. Ciclul Deming [2, p. 19]

Odată cu trecerea timpului, noțiunea de „*evaluare*” s-a dezvoltat, completat și definitivat. Astăzi, evaluarea este definită în literatura de specialitate astfel:

– Evaluarea prezintă o activitate prin care sunt colectate, asamblate și interpretate informații despre starea, funcționarea și/sau evoluția viitoare probabilă a unui sistem, activitate a cărei specificitate este conferită de următoarele caracteristici: orientare spre scop, competență metodologică, existența unor criterii, prezența unei secvențe de interpretare, înregistrarea și comunicarea rezultatelor, existența unui efect retroactiv și anticipativ [3, p. 74].

Cabac V. (1999)

– Evaluarea este un proces de măsurare și apreciere a valorii rezultatelor sistemului de educație și învățământ sau a unei părți a acestuia, a eficienței resurselor, condițiilor propuse, în vederea luării unor decizii de îmbunătățire [4, p. 147].

Cristea S. (2000)

– Evaluarea cuprinde o suită de acte prin care educatorul se informează asupra atingerii obiectivelor și poate emite o apreciere asupra activității [5, p. 149].

Ionescu M.
(2003)

– Evaluarea este o acțiune de cunoaștere (specifică) a unor fenomene sub raportul însușirilor acestora, a stării și funcționalității unui sistem, a rezultatelor unor activități [6, p. 12].

Radu I. (2008)

– Evaluarea rezultată învățării reprezintă o activitate educativă complexă de colectare sistematică a informațiilor despre calitatea și dinamica rezultatelor școlare, de prelucrare și interpretare contextuală a acestora în vederea adoptării unor decizii semnificative conform finalităților educaționale și scopului acțiunilor de evaluare [7].

Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, 2020.

Sintetizând definițiile prezentate mai sus, observăm cele trei operații „ierarhice, funcționale la nivel de sistem și proces caracteristice evaluării” [8, p. 133]:

- Măsurarea – exprimă rigurozitatea evaluării, fiind privită ca un demers de cuantificare a rezultatelor școlare înregistrate de elevi;
- Aprecierea – constă în acordarea valorilor numerice, literare sau a calificativelor, rezultatului observabil înregistrat de elev;
- Decizia – reprezintă justificarea celorlalte două operații premergătoare de măsurare și apreciere și constă în luarea unor măsuri cu privire la modificările dispozitivului de formare în așa fel, încât procesul instructiv-educativ să câștige în pertinență și eficiență.

Evaluarea în învățământul general, inclusiv la disciplina Informatica, reprezintă o componentă integrantă și importantă a curriculumului, care are efecte substanțiale asupra subiecților implicați direct în procesul instructiv-educativ, dar și asupra celorlalți agenți educaționali.

Nu în zadar, *Reperete metodologice de organizare a procesului educațional la disciplina școlară Informatică pentru anul de studiu 2022-2023* reprezintă viziunea de ansamblu asupra modului de realizare a procesului de predare-învățare-evaluare și sunt prezentate conform următoarelor dimensiuni [9, pag. 2]:

- curriculumul scris/stabilit;
- curriculumul predat/operaționalizat;
- curriculumul învățat/realizat/atins;
- curriculumul evaluat.

Cu privire la ultimul aspect, cel al curriculumului evaluat la disciplina Informatica, evaluarea rezultatelor școlare se realizează în baza Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar (Ordinul MECC nr. 70 din 30.01.2020). Importanța evaluării în educație este justificat de necesitatea de „a măsura eficiența procesului de instruire, de a obține informații relevante pentru rezultatele școlare ale elevilor, de a asigura menținerea standardelor și de a oferi feedback-ul necesar tuturor celor implicați în educație” [10].

Cel mai des, cadrele didactice operează cu un arsenal diversificat de metode și instrumente de evaluare (tabelul 1).

Tabelul 1: Metode de evaluare, după Stanciu M. [11]

<i>Metode de evaluare</i>			
<i>Tradiționale</i>			<i>Complementare</i>
Orale	Scrise	Practice	
a) conversația de verificare (prin întrebări și răspunsuri); b) cu suport vizual; c) redarea (repovestirea); d) descrierea și reconstituirea; e) descrierea / explicarea / instructajul; f) completarea unor dialoguri incomplete	a) extemporalul (lucrarea scrisă neanunțată); b) activitatea de muncă independentă în clasă; c) lucrarea de control (anunțată); d) tema pentru acasă; e) testul.	a) confecționarea unor obiecte; b) executarea unor experiențe sau lucrări experimentale; c) întocmirea unor desene, schițe, grafice; d) interpretarea unui anumit rol; e) trecerea unor probe sportive etc.	1. Observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor; 2. Investigația; 3. Proiectul; 4. Portofoliul; 5. Autoevaluarea 6. 6 De ce?; 7. 3-2-1; 8. Gândește –Perechi – Prezintă (GPP); 9. Știu – Vreau să știu – Am învățat; 10. Declar lumii întregi; 11. Brainstormingul; 12. Cvintetul; 13. Linia valorii; 14. Lectura predictivă; 15. Cadranele; 16. Copacul ideilor; 17. Comunicare non-stop; 18. Pixuri în pahar etc.

Actualmente, alături de modalitățile de evaluare tradiționale tot mai des se folosesc modalități alternative de evaluare a căror pondere devine tot mai semnificativă în procesul de evaluare caracteristic sistemului de învățământ.

Una dintre metodele alternative de evaluare recomandată și utilizată la disciplina Informatica, este metoda proiectului.

Analizând Curriculumul școlar la Informatică, Ghidul de implementare a curriculumului la Informatică, Repere metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară informatică în anul de studii 2021-2022 [12], Repere metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplina școlară informatică în anul de studii 2022-2023 [9] identificăm recomandări clare de utilizare a metodei proiectului în procesul de evaluare la disciplină:

- *Activitățile de învățare și evaluare recomandate* sunt grupate pe nivele de complexitate și vizează, atât competențele cu caracter de înțelegere și aplicare (rezolvarea exercițiilor, rezolvarea de probleme), cât și competențele cu caracter de integrare (studiul de caz, experimentul, *proiectul*); [12, p. 6]
- În vederea realizării unui parcurs școlar de succes în dezvoltarea competențelor la elevi la disciplina Informatică sunt necesare un șir de acțiuni specifice privind aspectele de dezvoltare a modelelor de produse de învățare în sensul abordării *proiectelor STE(A)M* [9, pp. 5-6].
- Metodele recomandate la disciplina Informatică sunt: expunerea materialului teoretic, lucrul la calculator, individual și/sau sub conducerea cadrului didactic, exercițiul, rezolvarea

problemelor, lucrarea practică, lucrarea de laborator, studiile de caz, *elaborarea proiectelor individuale și/sau în grup* [9, pp. 7].

- Atenție deosebită se va acorda elaborării de către elevi a proiectelor cu caracter trans- și interdisciplinar. Luând în considerare rolul important al abordării transdisciplinare în proiectarea și desfășurarea demersului educațional, se recomandă proiectarea unor activități didactice crosscurriculare, organizate prin prisma unor *proiecte de cercetare STE(A)M* [9, pp. 7].
- Asigurarea conexiunii interdisciplinare – abordarea unui demers didactic strâns corelat cu toate disciplinele școlare, utilizarea principiilor și metodelor informatice în vederea identificării soluțiilor, *a elaborării proiectelor*, a utilizării resurselor educaționale digitale [13].

Demersul metodic de realizare a unui proiect la disciplina Informatica este alcătuit din următoarele etape:

1. Alegerea temei proiectului (de cercetare);
2. Planificarea activităților din proiect:
 - a) stabilirea obiectivelor, scopului;
 - b) formarea grupelor de lucru;
 - c) divizarea sarcinilor de lucru/distribuirea responsabilităților pentru fiecare elev/grup;
 - d) identificarea surselor de informare
3. Cercetarea propriu-zisă;
4. Sumarea materialelor și elaborarea produsului final;
5. Prezentarea rezultatelor cercetării și /sau proiectului creat;
6. Evaluarea:
 - a) cercetării de ansamblu;
 - b) modului de lucru;
 - c) produsului realizat.

Suntem de acord că evaluarea prin metoda proiectului la disciplina Informatica este un proces complex care implică mai multe componente interconectate strategic. De aceea în figura 2 propunem o posibilă structură a unui proiect adaptat după S. Cristea.

Odată proiectul prezentat acesta trebuie apreciat, în acest sens „*evaluarea trebuie concepută nu numai ca un control al cunoștințelor sau ca mijloc de măsurare obiectivă, ci ca o cale de perfecționare, ce presupune o strategie globală a formării*” [14].

În figura 3 sunt prezentate un șir de criterii, care facilitează procesul de apreciere a proiectului prezentat, aceste criterii putând fi modificate, completate sau simplificate, în dependență de amploarea proiectului realizat la Informatică.

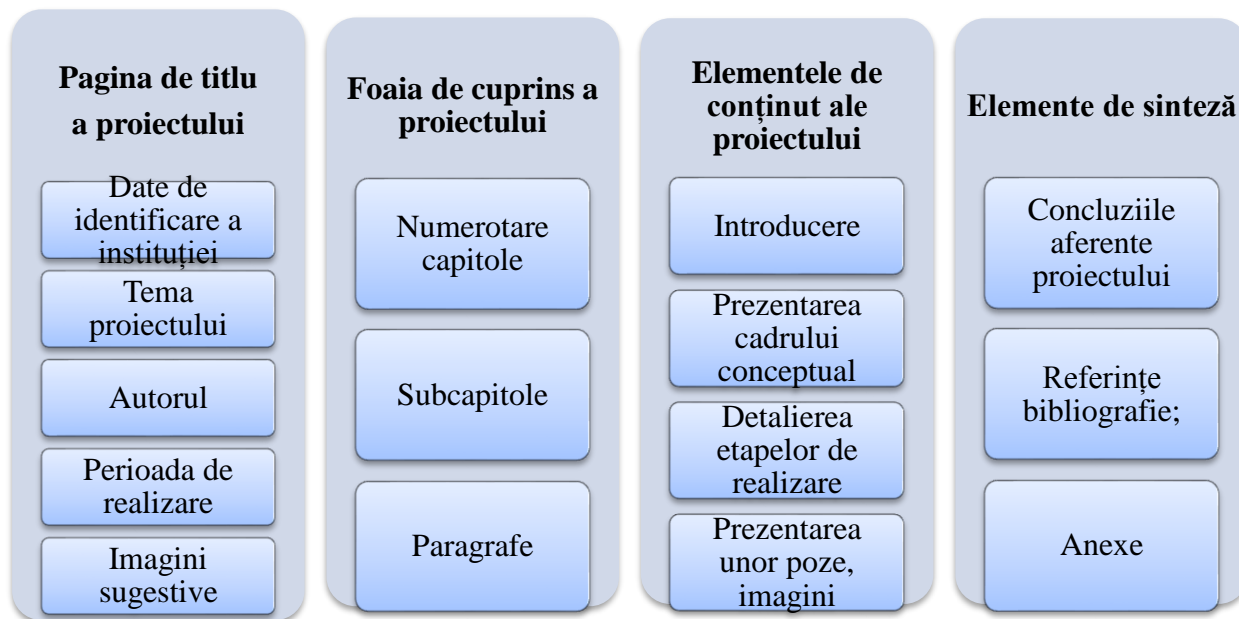

Figura 2. Structura de prezentare a unui proiect [4, p. 163]

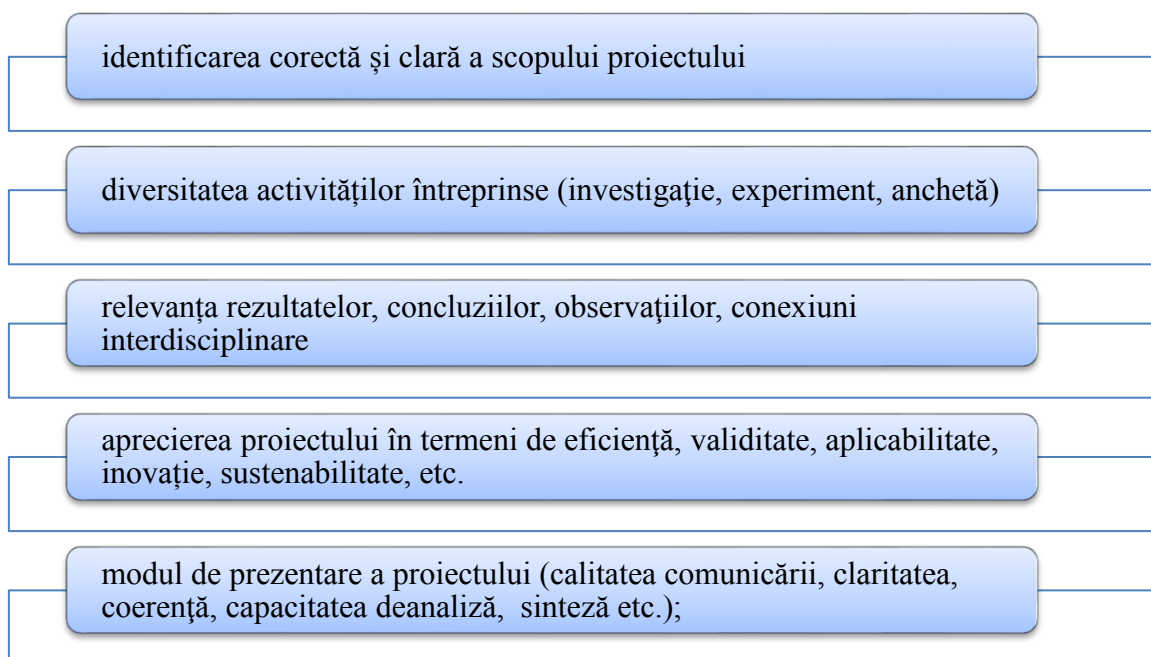

Figura 3. Criterii de evaluare a unui proiect la disciplina Informatica, ciclul liceal

Valoarea formativă a evaluării prin metoda proiectului la disciplina Informatica constă în următoarele:

- aprecierea complexă și nuanțată a învățării;
- evaluarea de capacități și cunoștințe superioare;
- permite identificarea unor calități individuale ale elevilor;
- formă de evaluare puternic motivantă pentru elev.

În **concluzie**, problematica celor mai eficiente strategii, metode și instrumente de evaluare rămâne mereu deschisă, întrucât aplicarea lor la clasă poate fi continuu îmbunătățită, diversificată și raportată la scopurile urmărite în procesul de evaluare. Despre evaluare la disciplina Informatica folosind metoda proiectul, putem conchide că este o activitate complexă, cu o abordare interdisciplinară, care demarează în clasă și continuă în afara acesteia, individual sau în grup, câteva zile sau săptămâni. Se încheie proiectul tot în clasa de elevi prin raportarea finală.

Metoda proiectelor, corect aplicată la disciplina Informatica în cadrul modulelor la alegere în ciclul liceal, poate fi considerată o modalitate atractivă și dinamică de a dezvolta competențelor elevilor-liceeni, care stimulează imaginația acestora și facilitează transferul noilor achiziții în viața cotidiană.

Bibliografie:

1. Codul Educației al Republicii Moldova // Monitorul Oficial nr. 319-324 din 24.10.2014, art. 634 [online]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110112&lang=ro (citat 15.09.2022).
2. ALBU, M. Construirea și utilizarea testelor psihologice. Cluj-Napoca: Casa de Editură Atlas Clusium, 1998;
3. CABAC, V. Evaluarea prin teste în învățământ. Chișinău: Institutul de Științe Pedagogice și Psihologice, 1999. 263 p.;
4. CRISTEA, S. Dicționar de termeni pedagogici. Chișinău-București: EDP, 2000.;
5. IONESCU, M., RADU, I., (coord.). Didactica modernă. Ediția a II-a. Cluj Napoca: Dacia, 2001. [online]. Disponibil: <https://www.academia.edu/7342204/10232889-Didactica-Moderna-Coord-Miron-Ionescu-Radu-Ioan-sa-2001> (citat 11.08.2022);
6. RADU, I. Evaluarea în procesul didactic. București: EDP, 2008. 288 p.;
7. Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar (Ordinul MECC nr. 70 din 30.01.2020) [online]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_modificare_regulament_evaluare.pdf (citat 21.09.2022);
8. CRISTEA, S., Fundamentele științelor educației: teoria generală a educației. Chișinău: Grupul Editorial Litera Internațional, 2001, 256 p.;
9. Reperete metodologice de organizare a procesului educațional la disciplina școlară Informatică pentru anul de studiu 2022-2023, [online]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/repere_metodologice_informatica_2022-2023_f.pdf, (citat 02.10.2022);
10. STOICA, A. Tehnici de informare și comunicare. București: Editura All Educațional, 2000;
11. STANCIU, M. Reforma conținuturilor învățământului. Iași: Polirom, 1999;

12. Reperete metodologice de organizare a procesului educațional la disciplina școlară Informatică pentru anul de studiu 2022-2023, [online]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/16_informatica_repere_metodologice2021-2022_final.pdf, (citat 02.10.2022);
13. *Informatică: Curriculum național: Clasele 10-12: Curriculum disciplinar: Ghid de implementare* /Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova; coordonatori: Angela Cutasevici, Valentin Crudu, Angela Prisăcaru; grupul de lucru: Anatol Gremalschi (coordonator) [et al.]. –Chișinău: Lyceum, 2020 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). – 120 p., ISBN 978-9975-3436-2-6, [online]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/informatica_liceu_ro_0.pdf, (citat 02.10.2022);
14. ȘOVA, T. Evaluarea în învățământ: Suport de curs / Tatiana Șova, Dorina Putină; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de Științe ale Educației. Bălți: Tipografia din Bălți, 2017, ISBN 978-9975-3184-0-2.

CORELAREA EVALUĂRII CU CONCEPTELE DE SUCCES, INSUCES ȘCOLAR, PERFORMANȚĂ

Angela CHIROȘCĂ, profesor, <https://orcid.org/0000-0003-3174-1779>

Mihaela Rely AVRAM, profesor, <https://orcid.org/0000-0002-5801-6158>

Școala Gimnazială Nr. 29 Galați, România

CZU: 37.091.27

DOI: 10.46727/c.04-05-11-2022.p58-63

Rezumat. Cunoscând, prin evaluare, conținutul complet al pregătirii elevilor și particularitățile lor psihice manifestate în procesul de învățământ, respectiv aspectele pozitive și negative în însușirea cunoștințelor și formarea deprinderilor, progresele realizate, rămănerile în urmă, greșelile săvârșite, potențialul insuficient stimulat, învățătorul are posibilitatea de a-și regla strategia didactică în vederea obținerii unor rezultate cât mai bune de toți elevii.

Cuvinte cheie: *evaluare, calitate, succes și insucces școlar, performanță*

Abstract. Knowing, through evaluation, the full content of the students' training and their mental characteristics manifested in the educational process, namely the positive and negative aspects in acquiring knowledge and training skills, the progress made, the lagging behind, the mistakes made, the potential insufficiently stimulated, the teacher has the opportunity to adjust his didactic strategy in order to achieve the best results for all students.

Keywords: *evaluation, quality, school success and failure, performance*

Teoria evaluării eficienței învățământului constituie un sistem de concepții și tehnici referitoare la măsurarea și aprecierea rezultatelor obținute în activitatea de învățământ în general și cu deosebire a rezultatelor școlare.

În plan specific, *evaluarea* apare ca un proces de apreciere a calității sistemului educațional sau a unei părți a sistemului. Ea are menirea de a stabili „dacă sistemul își îndeplinește funcțiile pe care le are, adică dacă obiectivele sistemului sunt realizate”.